

Fredagen den 2 mars

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av herr förste vice talmannen.

§ 1 Justerades protokollet för den 22 februari.

## § 2 Ang. redan pensionsavgångna statstjänstemäns rätt till pension

Herr statsrådet LÖFBERG erhöll ordet för att besvara herr *Lidgards* (m) i kammarrens protokoll för den 20 februari intagna fråga, nr 97, till herr finansministern, och anförde:

Herr talman! Herr Lidgard har frågat finansministern vilka åtgärder som kommer att vidtagas för att med retroaktiv verkan kontrollera att statens redan pensionsavgångna tjänstemän verkligen erhåller den pension, som de är berättigade till.

Frågan har överlämnats till mig för besvarande.

För något är sedan granskade statskontoret och statens personalpensionsverk tjänstematriklarna hos ett antal statliga myndigheter. Resultatet av granskningen gav anledning till förmodan att matrikelföringen hos många myndigheter är bristfällig.

Jag tillsatte därför i fjol en utredning – ”pensionsadministrationsutredningen” – med uppdrag att utreda frågan om registrering och bearbetning av matrikeluppgifter m. m. Utredningen har nu slutfört sitt arbete och redovisat detta i ett betänkande (Ds Fi 1973:6) Den statliga tjänstepensioneringens administration. I betänkandet föreslås bl. a. förbättringar av den fortlöpande registreringen och en särskild genomgång av matrikeluppgifter avseende förfluten anställningstid för dem som ännu inte har fått pensionsförmån. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

I de fall då brister finns i matrikelföringen behövs det, som förhållandena för närvarande är, ofta kompletteringar av materialet i samband med pensionsavgången. Särskilda svårigheter kan härvid uppkomma, speciellt i fråga om förhållanden som ligger långt tillbaka i tiden. Ärendena granskas med hänsyn härtill inom pensionsverket. För att i möjlig mån undvika felaktigheter vid pensionsberäkning till följd av brister i underlaget tillämpas sedan länge den ordningen att den anställde får tillfälle att granska matrikeluppgifterna innan beslut om pension fattas. Han skall också i sin pensionsansökan uppge alla anställningar, även icke-statliga, som han har haft.

Personalpensionsverket utför ett ytterst omsorgsfullt arbete för att den enskilde skall få den pensionsförmån han har rätt till enligt gällande bestämmelser. De arbetsmetoder personalpensionsverket härvid tillämpar är en mycket god garanti för att pensionen är riktig.

Fredagen den

2 mars 1973

*Ang. redan**pensionsavgångna**statstjänstemäns**rätt till pension*

Jag följer emellertid fortlöpande dessa viktiga frågor. Den här nämnda utredningen är bara ett exempel på det.

Mitt svar på herr Lidgards fråga blir därför att jag inte finner skäl att, när det gäller de redan beviljade pensionerna, vidta ytterligare åtgärder för att kontrollera dem.

Herr LIDGARD (m):

Herr talman! Jag tackar herr statsrådet för svaret. Såvitt jag kunnat finna vid den hastiga genomläsning som jag har haft tillfälle till finns det i varje fall *en* korrekt uppgift i svaret. Det är när statsrådet säger att personalpensionsverket "utför ett ytterst omsorgsfullt arbete för att den enskilde skall få den pensionsförmån han har rätt till — ". Jag är mycket angelägen om att understryka detta. Jag har under mitt civila arbete haft tillfälle att samarbeta med många ämbetsverk. Få ämbetsverk har varit så inställda på att arbeta för att den enskilde skall få sin rätt i sådana här besvärliga frågor som just personalpensionsverket. Man har fått stor hjälp från detta verk vid alla möjliga tillfällen.

Däremot är det väl inte att undra på om jag känner mig besviken över det svar jag har fått, när statsrådet säger att man inte är beredd att göra någonting i övrigt därför att granskningen är så omsorgsfull. Jag har sysslat med dessa frågor i ungefär 25 år, och inom den organisation där jag är verksam har vi ofta sagt oss litet grand på skämt att vi skulle kunna anställa en människa för att arbeta med pensionsfrågorna utan lön men med provision och att han skulle bli en rik man på den provisionen han skulle få på att räkna om de felaktiga pensionerna. Så pass omfattande har vi känt det vara t. ex. på lärarområdet.

I och för sig är det inte så konstigt. Matrikeluppgifterna har vandrat via kommunerna upp till personalpensionsverket. Det är mycket som har kommit bort i källare hos kommuner under de många år som har gått, och det skall jag inte förebrå personalpensionsverket.

Men när den utredning som statsrådet talar om kommer fram till att det finns felaktiga matrikeluppgifter och dessa skall aktualiseras för dem som är i tjänst, så måste man ju ställa frågan: Varför inte försöka aktualisera uppgifterna också för dem som har lämnat tjänsten? Staten har ju samma skyldighet mot sina pensionärer som mot de aktiva att betala ut den pension som vederbörande är berättigad till.

Nu sägs det i svaret att den pensionssökande skall lämna uppgifter om alla sina anställningar osv., och jag vet att så sker. Jag tror att man där i stort sett kan klara upp saken. Men det finns ett område där det är svårt att klara den, och det är när det gäller änkepensionerna. Där är jag rädd att det föreligger rätt många felaktigheter i fråga om äldre matrikeluppgifter. Där tycker jag att man skulle kunna gå in i materialet och undersöka vilka förändringar som man skulle kunna åstadkomma.

Herr statsrådet LÖFBERG:

Herr talman! Jag är glad att notera att herr Lidgard så oförbehållsamt stryker under mitt påstående om det ytterst noggranna arbete som pensionsverket lägger ner när det gäller att kontrollera pensionerna och verkliga se till att den enskilde inte här lider några rättsförluster. Det är

väldigt angeläget, och vi är tydligen fullständigt ense, herr Lidgard och jag, på den punkten.

Sedan framhåller ju herr Lidgard att matrikeluppgifterna kan vara felaktiga. Låt mig lämna ytterligare några upplysningar om varför det kan vara så.

Det nuvarande pensionsreglementet kom till år 1959, och det medförde då pensionsrätt med retroaktiv verkan för extra tjänstemän, arvodesanställda och vissa arbetare. Enligt äldre reglementen var myndigheterna icke skyldiga att föra tjänstematrikel för arbetstagare utan pensionsrätt. Pensionsuppgifter för tid före 1959 måste därför enligt det nya reglementet i viss utsträckning rekonstrueras med hjälp av lönekort och liknande handlingar. Det kan också förekomma att påstådda anställningsperioder inte kan styrkas annat än genom intyg av arbetskamrater.

Man kan därför inte bortse från möjligheten av att det trots pensionsverkets noggranna granskning kan finnas brister i matrikel-föringen som inte upptäcks vid pensionsprövningen. Jag anser mig dock på goda grunder kunna förutsätta att sådana brister, i den mån de förekommer, oftast kan bli till pensionstagarnas fördel. Härvid har jag då särskilt beaktat att vad som i första hand kan förbises är avdragsverkande ledigheter som inte har förts upp i materialet.

Jag kan alltså med utgångspunkt i vad jag nu sagt ändå fasthålla påståendet att det sker en mycket noggrann granskning av pensionsunderlaget och att för närvarande ingenting ytterligare behöver göras.

Herr LIDGARD (m):

Herr talman! Jag vill bara konstatera att herr statsrådet inte bestrider att det kan utgå felaktiga pensioner. Nu gör han ett försök och säger att de kan vara för höga. Jag vill bara säga att under de många år jag har sysslat med detta har jag inte träffat på något tillfälle när de har varit för höga, men jag har däremot träffat på många tillfällen när jag eller mina medarbetare tillsammans med personalpensionsverkets folk har kommit fram till att de varit för låga. Det krävs understundom ett ordentligt detektivarbete på detta område.

När Ni nu säger att Ni skall aktualisera situationen beträffande dem som är i tjänst, tycker jag att Ni bör aktualisera frågan också beträffande dem som har lämnat tjänsten. Jag tror att det är speciellt på änkepensionsområdet som man har bekymmer, och där tycker jag verkligen att staten som arbetsgivare har ett ansvar och en skyldighet.

Herr statsrådet LÖFBERG:

Herr talman! Herr Lidgard tar nu upp en, som jag tycker, delvis ny fråga, nämligen att man än en gång skall kontrollera de gamla pensionerna. Jag finner det ganska orealistiskt -- för att uttrycka mig milt, att än en gång kontrollera ca 183 000 pensioner. En sådan kontroll skulle, såvitt jag kan se, knappast ge någonting. Däremot skulle detta kosta enormt mycket arbete och pengar, och därför finner jag inte skäl att göra ytterligare en sådan genomgång. Jag kan hävda det på den grund som jag har angivit, nämligen att pensionsverket redan företar en mycket

omsorgsfull granskning.

Jag vill ännu en gång framhålla att jag är medveten om att det trots den noggranna granskningen kan finnas brister i registreringen av gången tjänstetid, och det var också mot den bakgrunden som jag tillsatte utredningen. Vad den sedan kommer att leda till i framtiden får vi väl se, betänkandet remissbehandlas ju för närvarande.

Herr LIDGARD (m):

Herr talman! Jag är inte alldeles säker, men siffran 183 000 gäller väl samtliga statspensionärer? – Ja, säger man, det är samtliga. Flertalet av dessa åtnjuter naturligtvis full pension, och där är det ingenting som man behöver titta på, eftersom flertalet har haft tillfälle att inge ansökningar och beskriva vad de tidigare har sysslat med. Men det finns också ett antal änkor som inte känner till mannens tidigare tjänstgöring, och där tycker jag verkligen Ni kunde gå in och se på situationen. Det kan finnas ömmande sådana fall.

Överläggningen var härmed slutad.

### § 3 Ang. förläggning av det icke militära flyget till Barkarby flygfält

Herr kommunikationsministern NORLING erhöll ordet för att besvara herr *Gustafssons* i Barkarby (s) i kammarens protokoll för den 15 februari intagna fråga, nr 85, och anförde:

Herr talman! Herr Gustafsson har frågat hur jag – mot bakgrund av pressuppgifter och luftfartsverkets kontakter med berörda kommuner – ser på frågan att förlägga delar av det icke-militära flyget till Barkarby flygfält.

Jag har nyligen – den 15 februari i år – besvarat en enkel fråga som berörde i huvudsak samma problem, nämligen bortlokaliseringen av allmänflyget från Bromma. Jag tillåter mig därför att upprepa vad jag då anförde.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade jag i augusti 1972 särskilda sakkunniga att utreda den fortsatta lokaliseringen av flygverksamheten på Bromma flygplats. Riktningen för utredningsarbetet är att bortflyttning av flygverksamheten från Bromma skall ske senast under år 1978. Kungl. Maj:t uppdrog vidare åt luftfartsverket att vidta åtgärder för att på kortare sikt – dvs. före en slutlig avveckling av flygplatsen – begränsa flygverksamheten där och med denna förenade störningar.

Luftfartsverket har nyligen avslutat sitt utredningsarbete. Verket föreslår bl. a. att viss flygverksamhet, bl. a. utrikes chartertrafik och målflyg, flyttas ut från Bromma redan under år 1973. Verket har också grundligt kartlagt förutsättningarna för att från Bromma flytta ut allmänflyget till andra befintliga flygplatser i regionen, bland dem just Barkarby flygfält som herr Gustafsson tar upp i sin fråga. Verket har därvid funnit att det av trafikledningstekniska skäl inte är möjligt att annat än i mycket begränsad utsträckning åstadkomma sådan utflyttning så länge Bromma flygplats bibehålls.

Luftfartsverkets utredningsrapport kommer att överlämnas till de särskilda sakkunniga som har att i ett mera långsiktigt perspektiv överväga lokaliseringen av bl. a. allmänflyget. I det arbetet kommer luftfartsverkets utredningsmaterial att utgöra ett viktigt underlag. Det är naturligt att de sakkunniga i första hand prövar i vilken utsträckning det är möjligt att ta till vara eventuell kapacitet på befintliga flygplatser i regionen. Självklart är att detta måste ske på ett sätt som går att förena med miljömässiga och andra hänsyn. Därutöver har utredningen vid behov möjlighet att bedöma andra lokaliseringsalternativ.

Med hänsyn till att allmänflygets lokalisering i Stockholmsregionen sålunda är föremål för utredning anser jag mig inte nu böra göra ytterligare uttalanden som föregriper frågans fortsatta beredning.

Herr GUSTAFSSON i Barkarby (s):

Herr talman! Jag ber först att få tacka statsrådet Norling för svaret på min fråga. Det innehöll väl egentligen inte några överraskningar utan anknöt till de synpunkter som statsrådet anfört tidigare i olika fora och även här i kammaren. Några reflexioner vill jag ändå göra i anslutning till svaret.

Den första reflexionen är denna. Flyttningen av allmänflyget till Barkarby eller Skå-Edeby medför att fler människor i regionen utsätts för mer flygbuller. Det är, såvitt man kan utläsa ur rapporten Bromma A-C från luftfartsverkets driftavdelning, fråga om avsevärda ökningar av flygverksamheten; på Barkarby från 25 000 flygrörelser per år till 70 000 enligt ett alternativ men till 150 000 enligt ett annat och på Skå-Edeby rör det sig om ungefär samma ökningar. Barkarby och Skå-Edeby får alltså ökade bullerproblem och på Bromma blir de oförändrade på grund av de tyngre flygplanens bullerdominans där. För regionen totalt blir det således en försämring.

I ett pressmeddelande den 20 juni 1972 sade statsrådet Norling i en allmän kommentar till regeringens beslut att dels stänga Bromma flygplats senast 1978, dels minska trafiken där, att beslutet skulle ses som en miljöpolitisk åtgärd. Man frågar sig då om miljöpolitiken bara gäller Bromma och inte de andra platserna.

Min andra reflexion knyter sig till huvudmannaskap och kostnader. Det sägs i rapporten från luftfartsverkets driftavdelning: "Med hänsyn till vad som gäller i fråga om luftfartsverkets ansvarsområde, måste de åtgärder för anläggande och drift som blir aktuella på Barkarby och Skå-Edeby — — — ske på kommunalt eller enskilt initiativ." Investeringarna på Barkarby lär gå upp till 5 miljoner kronor eller 8 miljoner kronor och för Skå-Edeby blir de betydligt större. Driften beräknar man kommer att ge ett årligt underskott på 1 miljon kronor beträffande Barkarby.

Om beslutet att bygga ut Barkarby eller Skå-Edeby fattas våren 1973 kan, sågs det i rapporten, anläggningsåtgärderna vara avslutade under 1974. Jag utgår från, för att nu uttrycka sig modest, att det måste bli *några* kommunala kostnader härför. Det har vi i varje fall i Järfälla inte kalkylerat med i våra femåriga långtidsutredningar, och jag tror inte heller att vi kommer att göra det de närmaste åren. Vi tycker att det

Fredagen den  
2 mars 1973

*Ang. förläggning av  
det icke militära  
flyget till Barkarby  
flygfält*

finns andra saker som är mer angelägna från kommunal synpunkt.

Slutligen kan jag inte underlåta att reflektera över varför regeringen har dröjt så länge med Brommafrågan. Det har ju anförts grava klagomål från Bromma långt tidigare, då det ännu fanns rätt gott om mark på andra håll relativt nära det centrala Stockholm. I t. ex. Järfälla och Sollentuna har nu under rätt många år bebyggelse skett ganska nära Barkarby flygfält. Detta har grundats på bedömningen att flyget där skulle avvecklas totalt. Den bedömningen måste de statliga planmyndigheterna också ha gjort tidigare. Men inte nog med det. Det planeras nu för fullt och i stor skala på Stockholms kommuns område i omedelbar närhet av flygfältet.

Ja, det här gör ju, herr talman, att även den som inte är så angelägen att ställa frågor till statsråd kan finna sig föranlåtten att göra det i ett sådant här fall.

Herr kommunikationsministern NORLING:

Herr talman! Det är egentligen inte mycket att tillägga. Jag diskuterade som sagt detta för några veckor sedan med herr Olof Johansson i Stockholm vid en liknande frågestund.

Om man skall kunna förena behovet av en effektiv flygverksamhet i ett land med alla de miljökrav som man gärna vill ställa och se uppfyllda kommer man i konfliktsituationer.

Jag har för några dagar sedan tillåtit mig att säga, att vi i Storstockholmsregionen just nu är på väg mot ett läge där, såvitt man kan se, tämligen oförenliga intressen dominerar i debatten. Nu skall emellertid de här frågorna inom de närmaste veckorna bli föremål för sakbehandling inom regionen med utgångspunkt i det yttrande som skall lämnas över luftfartsverkets senaste utredning. Vi får väl då tillfälle att se vad de beslutande instanserna i regionen kan ha för samlad bedömning.

Herr Gustafsson i Barkarby talar om att staten skulle ha kunnat vara litet mera förutseende exempelvis när det gäller Bromma. Jag vill inom parentes säga att staten kan inte förelägga någon kommun att upplåta mark för ett flygfält. För militära flygfält må det vara möjligt, men för civil flygverksamhet utgår jag ifrån att det inte är tänkbart att sätta sig över kommunens beslutande instanser, var dessa kommuner än är belägna. Det innebär således i sig att man här kan få en total lösning.

Själva miljödebatten, herr Gustafsson, är inte så förfärligt gammal i detta land. Någon har sagt att vi började tala miljö på allvar först i mitten av 1960-talet i de termer vi nu använder. Därför kanske det inte var så lätt att förutse att vi skulle få dessa problem så nära inpå oss som vi nu har fått dem.

Herr GUSTAFSSON i Barkarby (s):

Herr talman! Jag kan hålla med statsrådet Norling om att miljödebatten inte är så gammal och att det naturligtvis har inneburit svårigheter i de här bedömningarna. Men jag har tagit del av det som statsrådet Norling har sagt i tidigare interpellationssvar och i massmedia, speciellt i sin presspolemik nyligen. Där framhäver han att miljöskälen har spelat en stor roll i försöken att få bort flygverksamheten från

Bromma. Men om miljön betyder väldigt mycket just kring Bromma – och jag håller med om att den verkligen kan göra det -- kanske man på andra håll i Storstockholm tycker att miljön bör spela en viss roll där också. Man får kanske ta hänsyn till miljöfaktorer även runt Skå-Edeby, Barkarby och de andra platser som det kan bli fråga om.

Men även om miljödebatten inte är så gammal kommer man inte ifrån, att hade man varit ute litet tidigare och funderat över flygplatsfrågorna – de har ju en relation inte bara till miljödebatten utan till samhällsplaneringen över huvud taget – kanske man hade varit litet bättre ställd i de centrala delarna av Stockholm när det gäller flygplatser.

Herr kommunikationsministern NORLING:

Herr talman! Det är möjligt att man skulle ha kunnat vinna några fördelar om man hade haft litet bättre förutseende i fråga om den kommande miljödebatten. Men när det gällde Arlanda kunde man absolut inte ha haft det. Där byggde vi på sin tid ett flygfält så långt från bebyggelsen att folk nästan inte hittade dit. Vad har nu hänt? Jo, under senare år har bebyggelsen närmat sig Arlanda, och nu klagar kommuner i regionen hos statsmakterna över att Arlanda stör bebyggelsen. Jag skulle ha velat se dem som hade kommit och sagt att Arlandas flygplats störde bebyggelsen i det ögonblick det just stod färdigt. Jag ville påminna om detta bara som ett exempel på att det kanske inte alltid är ens fel att två träter.

Som jag sade kan staten faktiskt inte ålägga någon kommun att hålla i gång flygverksamhet. Det räcker att hälsovårdsnämnden i kommunen säger nej av skäl som den kan åberopa enligt hälsovårdsstadgan, så får sådan här verksamhet upphöra -- sedan må regeringen säga vad den vill. Det är alltså väldigt angeläget att vi här finner konkreta samförståndslösningar, så att vi kan behålla en flygverksamhet i landet.

Herr GUSTAFSSON i Barkarby (s):

Herr talman! Får jag på tal om det senaste som statsrådet Norling sade bara gör den kommentaren, att de statliga planmyndigheterna ändå har vissa möjligheter att titta på sådana här saker, när man börjar märka att bebyggelsen expanderar fram mot områden där det finns flyg. Jag vet att det inte är herr Norlings bord, och jag skall inte ta upp det mera här. Men jag kan instämma i att det är angeläget, att de olika intressenterna från olika departement, från olika beslutsnivåer, samverkar på detta fält för att få en bättre samordning. Då skulle man inte råka in i, som man ofta gör, att först lokalisera flygplatser på vissa ställen och sedan tillåta bebyggelsen att komma närmare. Det problemet får kanske den här utredningen anledning att se på.

Överläggningen var härmed slutad.

Fredagen den  
2 mars 1973

*Ang. reglerna för  
medförande av  
hundar på tåg*

Herr kommunikationsministern NORLING erhöll ordet för att besvara herr *Magnussons* i Kristinehamn (vpk) i kammarrens protokoll för den 16 februari intagna fråga, nr 94, och anförde:

Herr talman! Herr Magnusson i Kristinehamn har frågat mig om jag vill medverka till att tidigare gällande regler vid statens järnvägar beträffande medförande av hundar i tåg skyndsammast möjligt återinföres.

Jag antar att anledningen till herr Magnussons fråga är den kritik mot de nya bestämmelserna som framförts närmast med hänsyn till eventuella olägenheter för personer med allergiska besvär.

Tidigare gällde att mindre hund i emballage fick tas med i både första och andra klass sittvagn och såväl i utrymme för rökare som i utrymme för icke rökare. Större hund och mindre hund utan emballage fick tas med endast i andra klass utrymme för rökare.

De nya bestämmelserna, som gäller fr. o. m. den 1 januari i år, innebär att hund oavsett storlek får tas med i samtliga sittutrymmen i tåg samt – under förutsättning att den resande disponerar samtliga platser i kupén – även i sov- och liggvagn.

Jag anser att problemet getts för stora proportioner. Hundar har redan tidigare i viss utsträckning fått medföras i sittvagnarna, vilket kunnat ske utan att några nämnvärda negativa effekter konstaterats. De nya bestämmelserna torde knappast medföra en sådan ökning av antalet hundar i tågen, att allergiker skulle utsättas för större risker än vad som nu är fallet i bussar, flyg, taxi eller offentliga lokaler. Jag anser därför att man under alla förhållanden tills vidare bör inta en avvaktande hållning. Skulle mot förmodan de nya bestämmelserna innebära klara olägenheter utgår jag från att SJ övervägar lämpliga åtgärder.

Herr MAGNUSSON i Kristinehamn (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet Norling för svaret på min enkla fråga. Den är som sagt ställd med anledning av de nya bestämmelser SJ infört beträffande medförande av hundar i tåg. Dessa bestämmelser har väckt mycket stark irritation hos allergikerna i vårt land, och de har samtidigt gett konduktörspersonalen ytterligare ett problem på halsen. Men inte heller hundägarnas organisationer tycks gilla beslutet. Riksförbundet mot allergi och Kennelklubben har gemensamt uppväktat generaldirektör Lars Peterson om att bestämmelserna skall ändras. Organisationerna menar att det förhållandet att hundar nu får medföras praktiskt taget överallt i tågen kommer att bädda för komplikationer mellan resenärer och tågpersonal men också mellan resenärerna inbördes.

Konduktörspersonalen har reagerat kraftigt på de nya bestämmelserna. De obehagliga situationer som kan uppstå i tågen på grund av dessa bestämmelser drabbar ju, som i så många andra sammanhang, konduktörspersonalen som skall reda upp situationerna. Att allergikerna också reagerar kraftigt är ju inte att förundra sig över, eftersom många av dem kan bli svårt sjuka efter att ha vistats i rum där hundar finns eller tidigare har uppehållit sig. Det bör kanske i detta sammanhang påpekas att det

heller inte nu läggs ned lika mycket arbete på städning av vagnar vid järnvägen som tidigare. Särskilt tokigt verkar ju tillståndet att ha hundar i sovvagnskupéer vara; jag är övertygad om att det inte bara är allergiker som kan finna det obehagligt att sova i kupéer där det kanske natten före varit hundar.

Konduktörspersonalen har nu protesterat kraftigt genom sina fackliga organisationer och krävt att SJ skall ompröva detta beslut. Att jag ändå tar upp frågan i riksdagen beror först och främst på att jag fått brev från människor som pekat på det här förhållandet. Konduktörspersonalen har även talat med mig om detta. Personalen menar att den skulle ha tillfrågats i ärendet och undrar om det är på det här sättet som företagsdemokratin skall tillämpas.

En andra orsak till att jag ställer frågan är SJ:s uttalande efter den fackliga organisationens hänvändelse. SJ säger, genom en avdelningsdirektör, att man skall ägna problemet all uppmärksamhet men att det inte blir någon omedelbar ändring. Först skall man göra en hundräkning i sovvagnarna nu i mars. Det verkar följaktligen som om man skjuter problemet framför sig. Personalen däremot menar att det blir värre när sommaren kommer med ökad trafik och det blir varmt i tågen. En ändring borde alltså komma till stånd innan dess.

Nu säger statsrådet: "Hundar har redan tidigare i viss utsträckning fått medföras i sittvagnarna, vilket kunnat ske utan att några nämnvärda negativa effekter konstaterats." Men man bör komma ihåg att då har ändå dock de personer som t. ex. är allergiska vetat var de skulle sätta sig för att undvika att komma i beröring med lämningar efter hundar.

Förutom den hygieniska aspekten är det emellertid en annan fråga som tränger sig på, och det är just handläggningen av ärendet. Jag skulle därför till slut vilja fråga: Tycker statsrådet att det är tillfredsställande att inte personalens synpunkter inhämtas innan sådana här förändringar vidtas?

Herr kommunikationsministern NORLING:

Herr talman! Jag vill som komplettering till vad jag sade i mitt frågesvar framhålla att vid ett sammanträde nyligen mellan SJ och Svenska kennelklubben samt Riksförbundet mot allergi rörande frågan om transport av hundar på tåg framförde de båda organisationerna ett gemensamt förslag till lösning av problemet. Enligt det förslaget skulle SJ:s vagnpark delas upp så att ett visst antal vagnar skulle permanent avskiljas för resande med hundar. Förslaget är inte färdigbehandlat ännu hos SJ men beräknas såvitt man kan se redan nu medföra sådana betydande kostnadsökningar som varken allergiker, hundägare eller andra resenärer kan antas vara beredda att betala och som dessutom skulle bli en belastning för järnvägen i konkurrensen med andra trafikmedel.

Samtliga representanter vid det här sammanträdet var eniga om det olämpliga i att hänvisa resande med hundar bara till rökkupéer.

I samband med SJ:s interna överväganden om liberalisering av de bestämmelser det här gäller begärde SJ yttrande i frågan från statens institut för folkhälsan. Institutet fann de medicinska riskmomenten vid hundtransport mycket små. Inte heller från sanitära synpunkter fann

Nr 35

Fredagen den  
2 mars 1973

*Ang. reglerna för  
medförande av  
hundar på tåg*

institutet hinder föreligga mot att liberalisera bestämmelserna. Institutet konstaterade avslutningsvis att det här "rör sig om en trivselfråga för olika typer av resenärer, där medicinska och allmänhygieniska synpunkter har mycket litet inflytande".

Herr MAGNUSSON i Kristinehamn (vpk):

Herr talman! Det är alldeles givet att skulle man tillmötesgå de krav som ställdes i det sammanhang som statsrådet talade om skulle det bli mycket kostsamt för statens järnvägar. Men såvitt jag vet medförde de tidigare bestämmelserna inte större olägenheter. Jag har ju själv erfarenhet av detta, och jag kan inte påminna mig att det varit större konfrontationer mellan resande och konduktörspersonal på grund av de bestämmelser som tidigare gällde. Därför utgår jag från att förhållandet var bättre då än med den ordning som statens järnvägar nu har infört.

Mot det som statsrådet säger beträffande medicinska synpunkter vill jag ställa en artikel i tidningen Statsanställd som just beskriver hur människor upplever detta att vistas i rum där hundar har varit. Det framgår att det blir mycket svåra komplikationer. Man bör komma ihåg att det för närvarande enligt de uppgifter som lämnas i denna artikel — finns omkring 75 000 personer här i landet som är överkänsliga mot djur på grund av astma, och därtill kommer alla andra allergiker som är känsliga för hundar. Och det finns i dag 400 000 hundar i landet. Allt detta tyder på att problemet kan öka.

Sedan är jag övertygad om att ifall man före beslutet hade frågat konduktörspersonalen hur den ser på frågan, så skulle konduktörerna ha sagt att det vore mycket olämpligt att genomföra åtgärden. Jag tycker att man i sammanhanget bör tänka på att det skulle ha gått till så att personalen tillfrågats.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 5 Föredrogs och hänvisades berättelsen nr 12 till finansutskottet.

§ 6 Föredrogs och hänvisades motionen nr 1590 till socialutskottet.

§ 7 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningen nr 54.

§ 8 Anmäldes och bordlades Kungl. Maj:ts propositioner:

Nr 35 med förslag till teckning av aktier i AB Svensk exportkredit

Nr 37 med förslag till lagstiftning om åtgärder mot vissa våldsdåd med internationell bakgrund

§ 9 Anmäldes och bordlades

Konstitutionsutskottets betänkanden

Nr 7 med anledning av motioner angående den kommunala demokratin

Nr 8 med anledning av motion angående insyn i kommunala bolag och stiftelser

Nr 9 med anledning av motion om ökad decentralisering, stärkt lekmannainflytande och förbättrad rättssäkerhet inom förvaltningen

Skatteutskottets betänkanden

Nr 5 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:10 med förslag till lag om ändring i uppbördsförordningen (1953:272), m. m. jämte motion

Nr 6 i anledning av motioner angående bostadsbeskattningen

Nr 7 i anledning av motioner angående avdraget för nedsatt skatteförmåga

Justitieukskottets betänkanden

Nr 4 angående uppskov med behandlingen av Kungl. Maj:ts i propositionen 1973:1 framlagda förslag rörande ändringar inom den regionala polisverksamheten jämte motioner

Nr 6 i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen 1973:1 gjorda framställning om anslag för budgetåret 1973/74 till Polisverket: Särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av brott mot rikets säkerhet m. m. jämte motion

Nr 7 i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen 1973:1 gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1973/74 till åklagarväsendet

Nr 8 i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen 1973:1 gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1973/74 till domstolsväsendet, m. m. jämte motioner

Nr 13 i anledning av motioner om tilläggsdirektiv för brottskommissionen m. m.

Lagutskottets betänkanden

Nr 3 i anledning av motion om översyn av preskriptionsförordningen

Nr 4 i anledning av motion om översyn av hemförsäljningslagen m. m.

Nr 5 i anledning av motion angående besökandes tillträde till hyresfastighet som hålles låst under dagtid

Utrikesutskottets betänkande

Nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen 1973:1 gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1973/74 inom utrikesdepartementets verksamhetsområde jämte motioner

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

Nr 4 i anledning av motioner om allmän egenpension m. m.

Nr 6 i anledning av motioner angående utredning om utvidgning av socialförsäkringen och om garanterad minimiinkomst

Nr 8 i anledning av motioner om lika folkpensionsförmåner oberoende av civilstånd

Kulturutskottets betänkande

Nr 6 i anledning av propositionen 1973:1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till arkiv, museer m. m. jämte motioner

Utbildningsutskottets betänkanden

Nr 1 i anledning av propositionen 1973:1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till utbildningsdepartementet samt till utbildning inom kulturområdet jämte motioner

Nr 2 i anledning av propositionen 1973:1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till skolväsendets centrala och regionala myndigheter m. m. jämte motioner

Nr 3 i anledning av propositionen 1973:1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet jämte motioner

Nr 4 i anledning av propositionen 1973:1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till det obligatoriska skolväsendet m. m. jämte motioner

Jordbruksutskottets betänkande

Nr 6 angående uppskov med behandlingen av vissa till utskottet hänvisade ärenden

Näringsutskottets betänkanden

Nr 9 i anledning av motioner angående statliga företag

Nr 13 i anledning av motioner om vidgad rätt till återlån från allmänna pensionsfonden, m. m.

## § 10 Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades att följande enkla frågor denna dag framstälts, nämligen av

Nr 122 Herr *Fransson* (c) till herr kommunikationsministern om förstärkning av SJ:s godstransportservice:

Är statsrådet beredd medverka till en förstärkning av SJ:s godstransportservice, t. ex. genom en utvidgning av godsombudens verksamhet, i syfte att tillgodose enskilda människors och näringslivets transportbehov?

Nr 123 Herr *Hagberg* (vpk) till herr socialministern angående handläggningen av ärenden om socialhjälp åt sökande som avskedats för delaktighet i missnöjesaktioner:

Anser socialministern det förenligt med sociallagstiftningens anda att arbetare, som på grund av rådande klasslagar avskedats från arbetsplatsen för delaktighet i missnöjesaktioner, särbehandlas vid ansökan om socialhjälp?

Nr 124 Herr *Romanus* (fp) till herr finansministern angående reklamen för statliga lotterier:

Anser finansministern att statliga lotterier i sina annonser bör locka med "skattefria" pengar?

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 15.35.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

*/Solveig Gemert*

**Nr 35**

**Fredagen den**

**2 mars 1973**

---